

Ärende: VN/1972/2020

Begäran om utlåtande om ett utkast till statsrådets utbildningspolitiska redogörelse

Lausunnonantajan lausunto

Allmänna kommentarer om redogörelsen.

Statsrådets utbildningspolitiska redogörelse lyfter klart och tydligt fram framtidens utmaningar. Vi håller med om att det finländska utbildningssystemet är omfattande och fungerar i många hänseenden på ett högklassigt sätt. Vi vill från Pedersöre kommuns sida lyfta fram vikten av att utbildningsutbud och tillgänglighet till utbildningstjänster även måste kunna förverkligas och utvecklas på landsbygden.

Kommentarer till kapitel 2. Vision/mål – utbildning och forskning mot 2040-talet

Visionen lyfter förtjänstfullt upp bildningens betydelse för vårt samhälle. Likvärdighet och jämlikhet är centrala principer då vi siktar mot 2040-talet. Vi vill från Pedersöre kommun betona att lokala och regionala särdrag måste tas i beaktande i större utsträckning än nu.

Kommentarer till kapitel 3.1 Småbarnspedagogik samt förskoleundervisning och grundläggande utbildning

Småbarnspedagogik av hög kvalitet fungerar som förebyggande verksamhet men detta kräver att tillgången på behörig personal säkerställs och att stödsystemen inom verksamheten fortsättningsvis utvecklas.

En enhetlig lärstig från småbarnspedagogik till grundläggande utbildningen är av stor betydelse. För att uppnå detta krävs även en enhetlig lagstiftning inom de olika verksamheterna, t.ex. så att småbarnspedagogiken, förskolverksamheten och den grundläggande utbildningen omfattas av samma lagstiftning.

Alla barn är individer och har olika begåvningar, en del är teoretiskt begåvade medan andra är praktiskt begåvade. Barn bör ha rätt att utveckla sina egna styrkor och intressen, endast på ett sådant sätt garanteras ett barns välmående.

Deltagande i småbarnspedagogiken är en fråga som det finns varierande åsikter och varierande forskningsresultat om, speciellt vad gäller små barn i 1-2 års åldern. Man kan inte slå fast att alla barn under 3 år gynnas av deltagande i verksamheten.

Det första steget kunde inledningsvis vara att utvärdera det nuvarande försöket med obligatorisk förskolverksamhet för 5-åringar.

Det kunde utvecklas andra system som garanterar att barn som av olika anledningar verkligen behöver delta i verksamheten också ska ges möjlighet att delta. Kan det anses berättigat att alla barn inom en åldersgrupp ska gå en gemensam väg om det t.ex. är 20-25% av åldersgruppen som så att säga verkligen gynnas av verksamheten? Rättvisa och jämlikhet kan inte anses vara lika för alla utan utgående från vars och ens behov.

I programmet lyfts det ekonomiska och sysselsättningsfrämjande perspektivet i förgrunden. Hur är det med det med varje enskilt barns bästa och varje familjens välmående och familjernas egna perspektiv?

Vad gäller stödsystemen och tjänster till barnfamiljer formuleras i programmet det som anses vara bäst för alla. Förs någon dialog med brukarna? Är familjerna delaktiga i formuleringarna om vad som är bäst för dem? Alla barn och familjer är olika som individer och en enda väg kan förmodligen inte vara rätt för alla.

Vi refererar därför till Mirjam Kalland, professor i småbarnspedagogik, HU, hon säger att Finland borde ha ett mer flexibelt system för familjeledigheter, Finland borde underlätta och förbättra familjernas valmöjligheter för att kombinera arbetsliv med barn- och familjeliv. PÅ ett sådant sätt kan barns och familjers välmående stärkas, möjligheten att själva få välja vad som är bäst för sin egen familj borde stärkas. Här kommer också ett jämställdhetsperspektiv in i bilden vad gäller stödsystemen till familjer.

I vår kommun diskuteras både inom fullmäktige och genom inlägg i debatter i olika medier vad som är bäst för ett enskilt barn och för familjerna. En dialog och en värdegrundsdiskussion kring detta efterlyses så att vårdnadshavarna ges möjlighet att delta och påverka formuleringarna om vad som är bäst för dem.

Välmående barn och familjer är hållbarhet på lång sikt.

Kommentarer till kapitel 3.2 Andra stadiet

I redogörelsen omnämns att gränserna mellan gymnasie- och yrkesutbildningen ska sänkas, och samtidigt ska inverkan av de associationer som grundar sig på skillnaderna mellan dessa utbildningsformer minskas vid valet mellan gymnasie- och yrkesutbildning.

Den nuvarande lagstiftningen och läroplanerna pekar redan på vikten av samarbete. Studerandes möjligheter till sk. kombistudier kunde ännu utvecklas så att de studerande i högre grad än nu rent praktiskt i studievardagen kan få sina scheman att fungera. Vi vill påpeka att yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen är två skilda utbildningsformer och att minska skillnaderna får inte leda till kompromisser i kursutbudet vilket kan leda till att kvaliteten sänks.

Kommentarer till kapitel 3.3 Högskolor

-

Kommentarer till kapitel 3.4 Vetenskap och vetenskaplig information

-

Kommentarer till kapitel 3.5 Fritt bildningsarbete

Kommunen omfattar de åtgärdsförslag som finns för fritt bildningsarbete. Den mångfald av utbildningar som finns inom fri bildning är grunden i den flexibilitet och tillgänglighet som fri bildning kan erbjuda. Fria bildningen bör vara en aktiv part inom det kontinuerliga lärandet på olika utbildningsnivåer och i olika livsskederna för befolkningen, samtidigt bör den fria bildningen bibehålla sitt särdrag av utbildningar som befrämjar hälsa och välmående bland befolkningen.

Kommentarer till kapitel 3.6 Kontinuerligt lärande – lärande under yrkeskarriären

-

Kommentarer till kapitel 3.7 Undervisnings- och handledningspersonal och övrig personal

Redogörelsen sammanfattar och ger förtjänstfullt konkreta förslag till hur tillgången till kompetent personal skall kunna säkerställas. Flexibilitet och möjligheter att använda olika utbildningsvägar är viktiga förslag för att vi ska kunna ha tillgång till kompetent personal. Ledarskapsutbildning bör betonas för alla skolstadier. Speciellt inom småbarnspedagogiken.

Kommentarer till kapitel 3.8 Konst- och kulturföstran och -undervisning och grundläggande konstundervisning

Konst- och kulturföstran är en gemensam angelägenhet och bör vara en del av skoldagen för att alla barn ska ha en jämlik tillgång till kultur trots stora regionala olikheter. Sektoröverskridande projekt där det traditionella kulturfältet och grundläggande utbildningen möts på lika villkor borde uppmuntras och möjliggöras genom finansiering för sektoröverskridande och inkluderande projekt och för kontinuerligt samarbete. Det är viktigt att konst- och kulturföstran har en tydlig roll inom allmän undervisning.

Tillgången till den grundläggande konstutbildningen varierar stort. Utanför tätorterna är det utmanande att hitta behörig personal och det är svårt att ha underlag för att erbjuda undervisning

inom flera konstfärdighetsämnen. Avstånden blir långa och grupperna blir små. Då är det extra utmanande att ha en läroplan som sträcker sig över 5-7 år. Det blir ibland omöjligt för anordnaren att fullfölja läroplanen om deltagarna tappar intresset. Barn vill och behöver pröva på många olika inriktningar. Speciellt inom konstämnen borde gränsöverskridande uppmuntras. Ev. kan detta tillgodoses inom Finlandsmodellen. En möjlighet är ett tydligare samarbete med aktörer som ordnar grundläggande konstundervisning och de aktörer som planerar hobbyverksamhet i anslutning till skoldagen.

Dock bör noteras att konkurrens om deltagare, kostnader för anordnare kontra avgift/avgiftsfrihet för deltagare är en olöst fråga.

Kommentarer till kapitel 3.9 Studiestöd

-

Kommentarer till kapitel 3.10 Utbildning på svenska: situation, mål och åtgärder

Det är centralt att utbildningen på svenska kan utvecklas parallellt med den finskspråkiga i enlighet med redogörelsen. Vi vill påpeka att lokala språkförhållanden behöver tas i beaktande då modeller för anordnandet av undervisning i det andra inhemska språket utvecklas. Vi omfattar de mål och åtgärder som presenteras i redogörelsen.

Kommentarer till kapitel 3.11 Lärande och studievägar för personer med invandrarbakgrund

-

Kommentarer till kapitel 4. Situationsbild och centrala förändringsfaktorer för utbildnings- och forskningssystemet. Skriv vid behov endast ett koncist allmänt utlåtande om kapitlet, och i detalj endast de viktigaste frågorna som ska kommenteras eller som eventuellt saknas.

-

Wärn Carina
Pedersöre kommun - Utbildningsavdelningen/ utbildningsdirektör Rolf
Sundqvist